

УДК 159.9

Матвій В. – ст. гр. БП-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ ДАУНА

Науковий керівник: асистент Чоп Т.О.

Matviiv V.I.

Ternopil Ivan Pulu National Technical University

SOCIAL ADAPTATION OF CHILDREN WITH DOWN'S SYNDROME

Supervisor: assistant Chop T.

Ключові слова: адаптація, синдром Дауна

Keywords: adaptation, Down's syndrome

Діти із синдромом Дауна, яких також називають «діти сонця», належать до категорії надзвичайно щирих, добрих, чутливих, відкритих та беззахисних людей. Вони не в змозі когось скривдити, оскільки у них відсутня агресія. Їм не притаманно гніватися та відчувати образу. Вони також люблять співати, грати, танцювати, малювати, вивчати щось нове, як і всі діти. Проте жити, навчатися, розвиватися і проявляти свої таланти діти з синдромом Дауна можуть лише в оточенні розуміючих та люблячих людей. Їм потрібно приділяти більше уваги, підтримки та розуміння зі сторони суспільства.

У 1862 році англійський лікар Джон Ленгдон Даун перший зробив опис та дав характеристику синдрому, який через певний час був названий на його честь, як форма психічного розладу. Синдром Дауна — трисомія за 21 хромосомою — генетична аномалія, яку породжує присутність ще одної хромосоми у 21 парі. Такі діти мають 47 хромосом у каріотипі замість звичних 46. Їм притаманна характерна зовнішність, підвищена можливість до появи різноманітних хвороб (наприклад вроджених вад серцево-судинної системи, набутих вад сенсорної системи, тощо), певна розумова відсталість, через яку відбувається гальмування розумового розвитку на фоні здорових особин та гірша адаптація у соціумі [1,с.80]. Через неможливість повної санації проблем даної аномалії на меті у медицини не постійне лікування, а забезпечення нормального соціального статусу для людей, що мають синдром Дауна.

Необхідно звернути увагу на те, що навколишнє середовище та створена атмосфера довіри та любові, відіграють дуже важливу роль у пристосуванні найменш захищених дітей до суспільства. Варто зауважити, що саме тоді, коли соціум відноситься до дитини з психофізичними недоліками як до дефекту, виникає проблемна ситуація. Соціальна підтримка дитини з синдромом Дауна – це цілий ряд питань, пов'язаних з її виживанням, лікуванням, освітою, соціальною адаптацією та інтеграцією в суспільство. У нас такі діти навчаються та виховуються у спеціалізованих школах, де отримують навички рахування, читання, письма та самообслуговування. Проте, після допоміжної школи, в інваліда зі зниженим інтелектом згодом починається деградація. Так і кожна звичайна людина забула б все нею вивчене, якщо б не відвідувала занять, сиділа сама у дома, без комунікації та відчувала б себе відчуженою чи нікому не потрібною. Тому розумово відсталий людині потрібні постійні корекційні заняття кваліфікованих педагогів, на яких вона мала б можливість підтримати той рівень розвитку, який вже здобула одного разу: уміння читати, писати, рахувати,

виконувати дії по самообслуговуванню, використанню транспорту, приготуванню їжі, плануванню робочого тижня та багато іншого [4].

Допомога інваліду для його адаптації в соціумі або «абілітація», повинна компенсувати те, що не в його змозі. Для розумово відсталого інваліда така абілітація має на увазі максимальний розвиток навиків самостійного проживання. Таких дітей вкрай необхідно адаптувати у середовищі зі звичайними дітьми. Наприклад, у європейських країнах всі діти з відхиленнями у розвитку розумової діяльності виховуються та навчаються разом із повноцінними людьми [2;.66]. Більшість ходять у звичайні дитячі садки та школи. Коли особлива дитина перебуває серед типово розвинених однолітків вона наслідує відповідну віку поведінку.

Сучасні вітчизняні дослідження відзначають позитивність наступних методик у абілітації «сонячних дітей»: ігрова терапія, казкотерапія, спортивні, культурно-просвітницькі заходи, відвідування театрів, галерей [3;.51] Важливою є участь дітей-даунів у проектах, пов'язаних із здоров'ям, із залученням дітей будь-яких категорій. Надзвичайно позитивною практикою є колективні зустрічі змішаних сімей із кількома особливими дітьми. Нещодавнє дослідження підтвердило гіпотезу більш прогресивного розвитку у тих дітей, у яких є абсолютна підтримка усієї сім'ї. Спокійна, врівноважена поведінка батьків та рідних – одна з базових запорок соціальної адаптації [6]. Особливе місце займають методики роботи із тваринами, зокрема, із собаками (каністерапія), для вивчення особливостей її будови, поведінки, зовнішнього вигляду[3;51].

Творчість, як і гра – один з найефективніших способів розкрити потенціал сонячних дітей. Так група дослідників і з Медичного Центру дитячої лікарні в Цинциннаті (США) опублікувала результати пілотного проекту з танцювальної терапії для дітей-даунів, яка значно підвищила їхній емоційний, фізичний та когнітивний стан [5]

Робота з такими дітьми – справа небезнадійна, але вимагає спеціальних знань, великих душевних та фізичних затрат. Сумарні наполегливі зусилля психологів і дефектологів, а також родини та соціального оточення здатні допомогти сонячним дітям стати повноцінними людьми, навчатися у звичайних школах і навіть отримати вищу освіту.

Список використаної літератури

1. Болотова Н. П. Роль семьи и подход в работе с ней в процессе формирования и воспитания детей с ограниченными возможностями здоровья / Н. П. Болотова // Коррекционная педагогика. — 2012. — № 4(52). — С. 80—81;
2. Жиянова, П. Л. Формирование навыков общения и речи у детей с синдромом Дауна : Пособие для родителей. - М. : Благотворит фонд «Даунсайд Ап», 2013. - 140 с.;
3. Колосова О.В. Соціальна адаптація дітей з синдромом Дауна // Молодий вчений – №5.1 (57.1) травень 2018. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/ua/specvipusk>;
- 4.Кравченко Р.И. Социальная реабилитация инвалидов с умственной отсталостью: обучение основным социальным навыкам/ Р.И. Кравченко, О.В. Балабанина, В.Н. Бортничук, И.Н. Клещерова, Л.Д. Савенко, М.Ю. Ткаченко. – К., 2007. – 336 с.;
- 5.Adapted Dance Improves Motor Abilities and Participation in Children With Down Syndrome (20.07.2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://journals.lww.com/pedpt/Abstract/2019/01000/Adapted_Dance_Improves_Motor_Abilities_and.17.aspx
- 6.Adaptation and resilience in families of individuals with down syndrome living in Ireland (20.05.2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/bld.12231>